

Zpráva o provozu spalovny – environmentální profil za rok 2002

V souladu s vyhláškou MŽP č.356/2002 Sb. uveřejňujeme požadované provozní údaje za rok 2002. Tak jak je zvykem v naší firmě podáváme informace veřejnosti v daleko širším rozsahu než od nás požadují platné zákony. Informace jsou rovněž aktualizované v případech významných změn v roce 2003.

1. Suroviny využívané v zařízení

Z hlediska bilance dovážených surovin je třeba za základní surovinu pokládat dovážený směsný komunální odpad a vybrané druhy průmyslových odpadů. Roční množství spáleného odpadu je uvedeno v následující tabulce. Nominální roční kapacita spalovny je 96000 tun.

Rok	Množství odpadu (tuny)
2000	74283
2001	82940
2002	96580
2003	91060

Bilanci dominantních druhů odpadů v roce 2002 udává následující tabulka.

Katal. číslo	Název	Množství (tuny)
040209	Kompozitní tkaniny	397
040210	Organické přírodní produkty	279
070210	Plastový odpad	1101
120105	Plastové hobliny	1049
150106	Směsné obaly	3045
170201	Dřevo	359
200101	Papír	1508
200111	Textil	786
200301	Směsný komunální odpad	82855
200307	Objemný odpad	3621

Bilance dovozu ostatních surovin pro provoz spalovny (čištění spalin, úprava kotelních vod, chemická úpravna vody) za rok 2002 jsou uvedeny v následující tabulce.

Spotřeby ostatních pomocných surovin (hydraulické, motorové a převodové oleje, tuky, přípravky pro údržbu strojního zařízení, zářivky, výbojky, ochranné pomůcky apod.) jsou z množství hlediska zcela nevýznamné.

Surovina	Množství (tuny)
Hydroxid sodný (50%)	747,1
Vápenný hydrát	207,2
Čpavková voda (24%)	202,2
Aktivní uhlí	33,6
Kyselina solná (32%)	30,4
Chlorid železitý (40%)	25,5
Sulfid sodný	11,1
Činidla kotelních vod	2,7
Fosforečnan sodný	0,4
Flokulant	0,2

2. Využitelné materiály nebo energie získávané v zařízení

Parametr	2002	2003 (a)
Množství spáleného odpadu (t)	96580	67299
Vyrobené teplo (GJ)	869500	580000
Výhřevnost (MJ/kg)	9,9	10
Teplo předané do Teplárny (GJ)	579000 (*)	409828
Dodaná elektrická energie do veřejné sítě (MWh)	5129 (**)	3865
Produkce popelovin jako odpadu (t)	38754	1492
Produkce popelovin jako výrobku (t)	0	24898
Železný šrot (t)	222	844
Využitelný podíl železa ze vstupního odpadu (%)	0,2	1,2
Materiálové využití popelovin (b)(%)	0,6	94,5

(a) do konce září, (b) včetně železa, (*) roční potřeba 11600 domácností, (**) roční potřeba 2400 domácností.

Energetickým využíváním odpadu se uvolňuje tepelná energie, které je využívána k výrobě páry dodávané do sítě centrálního vytápění, kterou provozuje Teplárna Liberec, a.s.

V roce 2002 se produkovaly popeloviny pouze jako odpad, ale byla dokončena certifikace na stavební výrobek a zahájen zkušební provoz magnetické separace železa z popelovin. **Pro ilustraci výsledků tohoto opatření uvádíme i částečné výsledky v roce 2003. Jak je zřejmé bylo dosaženo výrazného materiálového zhodnocení popelovin jako náhrady primárních přírodních surovin, přesně v duchu deklarovaných záměrů našeho MŽP.**

3. Emise do životního prostředí

3.1. Produkovávané pevné odpady

TERMIZO a.s. využilo energeticky v roce 2002 celkem 96580 tun odpadu. Z tohoto množství vyprodukovala spalovna toto množství odpadů:

Parametr	Filtr. koláč	Vodný odpad	Škvára a popílek	Popílek	Motorové oleje	Objemový odpad	Sorbent	Rozpouštědla	Zářivka
č. odpadu	190105	190106	190112	190113	130208	160205	150202	140603	200121
Typ odpadu	N	N	O	N	N	O	N	N	N
Celkem (tuny)	1051	121	38754	113	0,4	3,1	0,15	0,19	0,04

Největší množství vyprodukovaného odpadu představuje směs strusky a vypraného popílku. Tento odpad má vzhledem k velmi dobré technologii čištění popílku a vzhledem k dodatečnému zařazení protiproudé promývkvy strusky na výstupu z odstruskovače vodou velmi dobré parametry, a navíc se po průchodu separační magnetickou linkou se oddělí železný šrot. Vyluhovatelnost popelovin splňuje všechny parametry třídy II a většinu parametrů třídy I (mimo síranů a vodivosti). Rovněž tak zcela vyhovuje ekotoxicita, která testuje vliv vodných výluhů na čtyři druhy organismů (dafnie, řasy, rostliny a ryby). Proto jsme věnovali velké úsilí procesu certifikace na stavební výrobek. To se koncem roku 2002 podařilo a tak můžeme v závislosti na kvalitě popelovin produkovat popeloviny jako odpad nebo jako stavební výrobek pro úpravu terénu, násypy a zásypy. Tímto způsobem lze materiálově využívat po úpravě vlastní produkované odpady, a tím šetřit primární přírodní zdroje.

Ostatní produkované odpady jsou běžné jako v jiných velkých výrobních zařízeních, za zmínku stojí pouze nečištěný popílek (190103), který vzniká při periodickém čištění tepelně výměnných ploch v kotlí. Tyto jemně granulované popeloviny jsou dálkově odsávané do podtlakového vozu tak, aby nedocházelo k úniku prachu. Tato metoda se úspěšně používá i v nejlepších švýcarských spalovnách.

3.2. Odpadní vody

Odpadní vody jsou po vyčištění v naší čistírně odpadních vod vypouštěné do kanalizačního řádu a procházejí ještě centrální městskou čistírnou. Toto řešení je ohleduplnější k životnímu prostředí. Druhou variantu, a to vypouštění těchto vod přímo do sousedící Lužické Nisy, jsme z těchto ekologických důvodů zamítli i když byla pro naši firmu finančně výhodnější.

Příklad průměrného složení technologické odpadní vody (mg/l) v roce 2002 je uveden v tabulce. Celkem v roce 2002 bylo vypuštěno 26 654 m³ tj. 3,3 m³/h.

Parametr	Hodnota	Emise (t/rok)
pH	7,5-8,8	-
sírany SO ₄	2330	62
chloridy Cl	29460	785
fluoridy F	6,7	0,176
RL 105 °C	56300	1500
RAS 550 °C	52400	1397
Hliník Al	0,18	0,005
Kadmium Cd	0,01	0,0004
Sodík Na	12100	322
Vápník Ca	4800	128
DOC	4,1	0,11
chrom Cr	0,019	0,0005
měď Cu	0,01	0,0004
rtuť Hg	0,002	0,00006
nikl Ni	0,006	0,0005
olovo Pb	0,04	0,001
zinek Zn	3,5	0,093

RL, RAS – obsah solí

Srážkové dešťové vody jsou přes odlučovač ropných látek vypouštěny do řeky. Složení těchto vod v roce 2002 je uvedeno v tabulce. O provozu odlučovače ropných látek se vede provozní deník.

Srážkové vody vypouštěné do řeky Nisy (mg/l)		
Parametr	20.5.2002	24.9.2002
pH	7	9,85
NEL	0,04	0,2
NL	2	2

NEL - nepolární extrahovatelné látky (oleje), NL –nerozpustné látky

3.3. Emise do ovzduší

Průměrné roční hodnoty koncentrací škodlivin na výstupu do ovzduší získané z kontinuálního měření jsou uvedeny v následující tabulce. Hodnoty v jednotlivých letech jsou pro názornost uváděny v procentech z limitu.

Parametr	SO ₂	NO _x	HCl	Prach	CO
Limit (mg/Nm ³)	300	350	30	30	100
1999	3	53	9	9	10
2000	7	48	2	19	3
2001	11	42	5	19	5
2002	7	50	5	13	7
2003	2	48	3	20	4

Pro ilustraci uvádíme v další tabulce průměrné koncentrace vyčištěných spalin v roce 2002 (mg/m³). Limit EU bude pro nás platit až v roce 2005. Měření byla prováděna při 100% výkonu tj. 35 t vysokotlaké páry/hod. Za těchto podmínek vzniká zhruba 54000 m³/h spalin, které po čištění vystupují z komínu s teplotou 60°C a vlhkostí 15 - 25% obj. Mimo složky měřené nepřetržitě na přístrojích zabudovaných přímo ve spalovně, jsou v této tabulce uvedeny i výsledky měření autorizovaných měřicích skupin, podle postupů určených českou i evropskou legislativou.

Parametr	Limit ČR	Limit EU	Hodnota
Prach	30	10	4
Plynné sloučeniny jako HCl	30	10	1,4
Plynné sloučeniny jako HF	2	2	0,3
Oxidy síry jako SO ₂	300	50	22
Oxidy dusíku jako NO _x	350	200	176
CO	100	100	7
Organické látky jako C	20	10	0,6
NH ₃	30	-	0,2
Hg + Tl + Cd	0,2	0,05	0,014
As + Ni + Cr + Co	2	0,5	0,02
Pb + Cu + Mn	5		0,02
PCDD/F (ngTE/Nm ³)	0,1(a)	0,1	0,19

(a) bude platit v roce 2005, TE – toxický ekvivalent přepočítává obsah dioxinů a furanů (PCDD/F) na jeden základ

V souladu se schváleným Plánem snižování emisí byl v roce 2003 proveden výběr nejvhodnější metody snižování emisí toxických perzistentních organických látek zejména typu PCDD/F. Byla zvolena technologie katalytického rozkladu těchto organických látek na textilních filtrech Remedia renomované americké firmy Gore. Nový katalytický filtr byl v průběhu roku postaven a jeho zkušební provoz byl zahájen v září 2003.

Byla již provedena první měření účinnosti nového filtru. Měření ze dne 16.10. 2003 ukázalo koncentraci dioxinů za filtrem 0,048 ng TE /m³ a měření 7.11.2003 dokonce hodnotu 0,029 ng TE /m³. Funkce filtru se během zkušebního provozu dále optimalizuje.

Pokračující vývoj snižování emisí PCDD/F dokladujeme vždy koncem listopadu Krajskému úřadu Libereckého kraje v souladu se schváleným Plánem snižování emisí. Dosavadní vývoj ilustruje tabulka.

Cílový rok	2001	2002	2003	2004
PCDD/F plán	1,6	0,5	0,3	0,1
PCDD/F skutečnost	1,18	0,193 (a)	0,185 (a)	

Koncentrace jsou v ng TE/m³, (a) výsledky s dávkováním aktivního uhlí zatím bez nového katalytického filtru.